

PROMES BAT.

(ON ANTONIO ARZÁC JAUNARI, BERE EGUNEAN)

Ez dakit zeñ urtetan, gertau zan jazoerau,
Onelakoak asko, baña nik benetan,
Uste dot direala jazo, eta jazoko
Fededunak direan euskaldun onetan.

Bagillaren¹ amabi-garrena zan beñik beñ,
Noz kanpoa egoan berderik jantzia;
Gari-buru mardoak, perla zuriz disdiska,
Intz naikoa edanda artoa azia.

Ichasoa bakean, lotan legeche išill,
Bagak egiten eben aiñ ikara gichi;
Sabel-una bagako zelai bat zirudian,
Aiñ otzanik gichitan egin da ikusi.

Bertako egaztiak ebiltzan jira biran,
Urak egalez joaz, jolasean pozez;
Edo pikuchoagaz eurai bitza oztuten,
Batzuk usteko eben ebiltzala gosez.

Oraindiño ez eban Eguzkiak osoro,
Mendi osteetatik jaso arpegia;
Baña duda bagarik ekarren loirik бага,
Udan oi daben legez gar baten guztia.

Zergaitik agiri zan aiñ urdiñik zerua,
Orbanik iñon bere echakon ikusten;
Ichasoa ta berak ezin jakon igarri,

(1) Junio.

Alkarregaz biko¹ nun eben egiten.

Eta Ondarroako baserri zar batetik,
Aurkitzen zan ama bat ur-zelaira urriñ
Begira; eta dakus ontzi bat etorrela,
Bela zuri zabalez uso bat duiñ ariñ.

Baita bere bekusan Gipuzkoatar asko,
Bizkairuntz etorrela bidean zantzoka;
Zarrak zentzun onagaz; baña gazteak asko,
Chilibitu soñuan dantzan ta saltoka.

Kantetan eben batzuk: «Urkiolara goaz,
Naiz da bidean egin zapatak urratu»
Atzetik beste batzuk egogi eranzunaz:
«Aita San Antoniok berriak ingo-itu»

Ontziari barrero begiraturik diño
Amak ¡ai! baletorke ene seme Praisko,
Zeñek anchiña iges eustan begietatik,
Aberastu gurarik Amerikarako.

Ordu bete baño len, orra nun daben oles,
Atarian egiten barrura sartuaz;
Eta nun trilletan dan sukaldeko atea,
Zabaltzera joakon amacho atsuaz.

Aurkieta orregaz ikaratu zan oso,
Ta semeak dirautsa:—ama ¿nun da aita?
—Seme, Urkiolara lagunakaz joan da,
Gaberako eltzeko emen gois jagita.

Eta zuk ¿zér dakatzu ogeigarren urtean,
Euskaldun antz bagarik aiñ bizar luzeaz?
Orren soñeko zarrak, orren arpegi baltzaz,
Orren gomuta gichi ¿zergaitik echeaz?

—Errazoia daukazu, zergaitik ez deutsudan.
Karta bat bere egiñ; baña, ama, parkatu,
Aberastu gura ta ez egiteak ezer
Beti eskribitzeko ni nau atzeratu.

Diru billa ichasoz, ara ni joan nintzan,
Aita ta zu negarrez emenche ichita;
Gazte zoroak legez ori nik egin neban;

(1) Raya.

Baña oraiñ naukazu kontuan jausita.

Ama, biurtuten naz gure baserrichora,
Zuri lagunduagaz bizi izatera;
Agur, bai, Amerikak, enozue ikusiko
Ichasoa zeartzen orrako oster.

Gure asabak eben emon zorionagaz,
Emen diru gichigaz euren denporea;
Ezagaturik nator, euki arren dirua,
Ez daukela dontsua danak bizitzea.

¡O! zenbat aldiz nintzan baserri zar onegaz,
Zugaz ta nire aitaz ama goinutetan;
¡Aita San Antonio! Bizkairatu nagizu,
Beti gois eta gabez neban errezetan.

Alan Urkiolara promes bat dot egiñik,
Aurten San Antonioz nai dot betetea,
Biar dalako bere egun gloriosua,
Eneuke nai ezelan utsik egitea.

Emon dagiodazan esker ta alabantzak,
Ekarri nabelako Euskaldun errira;
Erri parebagako menditsu onetanche,
Oraindiño gizona ondoen bizi da.

¡Ze poza artu dodan! ichasotik ikusi
Dodazanean gure ain mendi politak,
Eta erromeriak egiteko doguzan,
Asabak jarritako bertako ermitak.—

Federik galdu baga etorri zan semeak,
Biotza erdibitu eutsan ama ari;
Gosaria emonda, bialdu eban laster,
Promesa betetara San Antonioren.

FELIPE ARRESE TA BEITIA.

Ochandion, 1891-ko San Antonio Paduakoaren egunean.

